

Nr 33

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av atomansvarighetslagen den 3 juni 1960 (nr 246).

Genom en den 1 oktober 1965 dagtecknad proposition, nr 136, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

angående fortsatt giltighet av atomansvarighetslagen den 3 juni 1960 (nr 246)

Härigenom förordnas, att atomansvarighetslagen den 3 juni 1960, som enligt lag den 17 maj 1963 (nr 157) gäller till och med den 31 december 1965, skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1967.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att den provisoriska atomansvarighetslagen erhåller fortsatt giltighet till och med den 31 december 1967.

Departementschefen

Vid lagrådsremissen anförde *föredragande departementschefen, statsrådet Kling*, följande.

På grundval av ett av atomskadeutredningen i oktober 1959 framlagt förslag utfärdades den 3 juni 1960 lag (nr 246) om ersättning för skada i följd av atomreaktordrift m. m. (atomansvarighetslag). Lagen, som trädde i kraft den 1 juli 1960, var av provisorisk karaktär och dess giltighetstid från början begränsad till utgången av år 1963. Genom lag den 17 maj 1963 (nr 157) har förordnats, att atomansvarighetslagen skall äga fortsatt giltighet till och med den 31 december 1965.

Den provisoriska atomansvarighetslagen bygger på samma principer som en inom OECD:s atomenergiorgan ENEA (European Nuclear Energy Agency)

utarbetad konvention angående skadeståndsansvar på atomenergins område, vilken öppnades för undertecknande i Paris den 29 juli 1960 och numera undertecknats av sexton av OECD:s medlemsländer, däribland Sverige. Lagen har emellertid ett mera begränsat giltighetsområde, och det förutsattes vid dess tillkomst, att den sedermera skulle ersättas av en permanent lagstiftning, byggd på konventionen. Atomskadeståndsutredningen framlade i enlighet härmed i mars 1962 förslag till ny atomansvarighetslag (SOU 1962: 14). Förslaget, som tillkommit i nordiskt samarbete, har remissbehandlats. I avvaktan på resultatet av pågående ytterligare internationellt lagstiftnings-samarbete på förevarande område har emellertid förslaget hittills inte föranlett lagstiftningsåtgärder. Det nyss omnämnda beslutet om förlängning av den provisoriska lagens giltighetstid var bl. a. föranlett av en önskan att avvakta utvecklingen på det internationella planet, innan det inhemska lagstiftningsarbetet återupptogs.

Det internationella samarbete som här åsyftas har numera avslutats. Härom må anföras följande.

Den 31 januari 1963 undertecknades i Bryssel en inom den europeiska ekonomiska gemenskapens (EEC) atomenergiorgan Euratom och ENEA under bl. a. svensk medverkan utarbetad konvention angående supplerande statsansvar i vissa fall för s. k. atomskada. Konventionen, som har karaktären av ett supplement till 1960 års Pariskonvention, har undertecknats av flertalet av Pariskonventionens signatär-makter, däribland Danmark, Norge och Sverige.

På grundval av ett inom det internationella atomenergiorganet i Wien, IAEA (International Atomic Energy Agency), utarbetat konventionsförslag antogs vid en diplomatisk konferens i Wien i maj 1963 med deltagande av bl. a. de nordiska länderna utom Island en världsomfattande atomansvarighetskonvention, vilken i likhet med Pariskonventionen reglerar frågan om ansvarighet för skada i följd av driften av landbaserade atomanläggningar. Konventionen, som öppnades för undertecknande den 21 maj 1963, har ännu icke undertecknats av något av de nordiska länderna.

Paris- och Wienkonventionerna bygger på samma principer och visar även i enskildheterna nära överensstämmelse med varandra. Vissa skiljaktigheter föreligger dock. Efter överläggningar på expertnivå inom ENEA under hösten 1963 antog OECD:s råd den 28 januari 1964 ett tilläggsprotokoll till Pariskonventionen, varigenom sådana ändringar vidtogs i denna som ansågs erforderliga för att möjliggöra för de västeuropeiska staterna att samtidigt ansluta sig till Paris- och Wienkonventionerna. Samtidigt antog rådet ett tilläggsprotokoll till Brysselkonventionen, vilket innefattade av ändringarna i Pariskonventionen betingade följdändringar i tilläggskonventionen. De båda tilläggsprotokollen har numera undertecknats av samtliga Pariskonventionens resp. tilläggskonventionens signatär-makter.

Med anledning av vad sålunda förevarit på det internationella planet be-

slöts vid nordiskt justitieministermöte i Danmark den 28 januari 1964, att det nordiska lagstiftningssamarbetet på förevarande område skulle återupptas. Arbetet skulle inriktas på att under hänsynstagande till ändringarna i Pariskonventionen och till tillkomsten av Brysselkonventionen om supplerande statsansvar samt efter övervägande av frågan om en eventuell anslutning från de nordiska ländernas sida även till Wienkonventionen utarbeta reviderade förslag till permanent atomansvarighetslagstiftning.

I enlighet med detta beslut har utredningsarbete i nordisk samverkan påbörjats under hösten 1964. Med hänsyn till arbetets omfattning kan man inte räkna med att en proposition i ämnet kan föreläggas riksdagen i sådan tid, att en ny atomansvarighetslag kan träda i kraft redan när den provisoriska lagens giltighetstid utgår den 31 december 1965. Ett nytt förslag till grund för proposition till riksdagen bör emellertid kunna föreligga under 1966.

Under nu angivna förhållanden synes giltighetstiden för den provisoriska atomansvarighetslagen böra förlängas med ytterligare två år.

Lagrådet

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,

att förevarande proposition, nr 136, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 4 november 1965

På första lagutskottets vägnar:

INGRID GÄRDE WIDEMAR

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist, Erik Svedberg, Ernulf, Arvidson, fröken Mattson, herrar Ferdinand Nilsson, Schött och Lundin;

från andra kammaren: fru Gärde Widemar, fru Johansson, herrar Östrand, Svensson i Vä, fru Löfqvist, herrar Gustafsson i Borås, Oskarson och Jönsson i Malmö.